

AGENDA 2030 – GLOBALA MÅLEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Kartläggning av Nackas relation till respektive mål i Agenda 2030

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

NACKAS RELATION TILL RESPEKTIVE MÅL I AGENDA 2030	2
MÅL 2: INGEN HUNGER.....	5
MÅL 3: GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE.....	6
MÅL 4: GOD UTBILDNING FÖR ALLA	8
MÅL 5: JÄMSTÄLLDHET	10
MÅL 6: RENT VATTEN OCH SANITET	12
MÅL 7: HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA	14
MÅL 8: ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT.....	16
MÅL 9: HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR	18
MÅL 10: MINSKAD OJÄMLIKHET	20
MÅL 11: HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	22
MÅL 12: HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION	24
MÅL13: BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA	26
MÅL 14: HAV OCH MARINA RESURSER.....	28
MÅL 16: FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN	32
MÅL 17: GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP	34

NACKAS RELATION TILL RESPEKTIVE MÅL I AGENDA 2030

INLEDNING

Världens ledare har genom Agenda 2030 förbundit sig till 17 globala mål för att uppnå fyra fantastiska saker till år 2030.

- Att avskaffa extrem fattigdom.
- Att minska ojämlikheter.
- Att lösa klimatkrisen.
- Att främja fred och rättvisa.

Det poängteras i Agenda 2030 att de 17 målen är *integrerade och odelbara*, att de hänger ihop och att inget mål är viktigare än något annat för att uppnå hållbarhet. Målen är i första hand ämnesindelade, men två mål skiljer sig något från de övriga: Mål 11 som behandlar hållbara städer och samhällen har till skillnad från de övriga mål en territoriell dimension och belyser direkt lokala och regionala myndigheters roll i genomförandet av Agenda 2030. Mål 17 handlar primärt om själva genomförandet och mycket om att främja fattiga länders möjligheter i olika avseenden.

Under de 17 hållbarhetsmålen finns det totalt 169 delmål. Av agendan framgår att delmålen ska vägleda de beslut som länderna fattar och innebär en ambitionshöjning i arbetet med hållbar utveckling i alla länder. Under varje mål, utom mål 17, finns två till fyra delmål som markeras med bokstäver istället för siffror. Dessa utgör metoder för att nå målet snarare än egna delmål. FN har även tagit fram 232 indikatorer för att kunna mäta resultat av målen på global nivå. Varje land ska i sin tur ta fram nationella indikatorer och metoder för att mäta arbetet. För att kunna mäta resultat inom Agenda 2030 på lokal nivå finns i dagsläget 50 nyckeltal för uppföljning i kommundatabasen Kolada. Under respektive globalt hållbarhetsmål redovisas vilka nyckeltal som är kopplade till Kolada.

KARTLÄGGNING AV AGENDA 2030 I NACKA KOMMUN

Respektive land har ansvar för att bidra till att målen uppnås och i detta dokument sammanfattas hur Nacka kommun kan verka för att bidra till att uppnå de globala målen utifrån ett lokalt perspektiv. Syftet med kartläggningen är att översiktligt beskriva och förstå Nackas relation till respektive mål i Agenda 2030. Ambitionen är att kartläggningen sedan ska kunna utgöra underlag för på vilket sätt Nacka kan arbeta vidare med att implementera de globala målen i Agenda 2030.

Ett första steg har varit att göra en bedömning av vilka av de 169 delmålen som är relevanta för det kommunala uppdraget och på vilket sätt som Nacka kommun har rådighet att arbeta med respektive mål.¹ De delmål som i stor utsträckning har en tydlig nationell, regional eller internationell koppling är mindre relevanta på kommunal nivå.

¹ Samtliga 169 delmålen återfinns i bilaga 1: Sammanfattning: De 169 delmål i Agenda 2030. De delmål som bedömts vara relevanta på kommunal nivå, i enlighet med detta dokument, har också markerats.

Kommunens verksamheter och bolag styrs av gällande lagstiftning för de respektive verksamheterna samt av styrdokument beslutade av nämnd eller styrelse. I detta dokument framgår hur kommunens styrdokument kan kopplas till varje mål, samt vilka nämnder eller bolag som förslagvisvis är berörda av målet. Denna kartläggning och rapporten i sin helhet har som syfte att skapa klarhet i hur Nacka kommun i nuläget förhåller sig till målen i agendan samt ge en indikation på eventuella områden som i dagsläget inte täcks.

Bedömning är att 85 av de 169 delmålen har koppling till det som ingår i det kommunala grunduppdraget eller inom ramen för Nacka kommuns frivilliga åtaganden. Dessa delmål, där kommunen anses ha rådighet, finns inom alla 17 målen. I vilken mån delmålen uppnås eller ej ingår inte i bedömningen.

MÅL 1: INGEN FATTIGDOM

MÅLETS SYFTE

Avskaffa fattigdom i alla dess former överallt. Fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Det handlar också om brist på makt, inflytande, socialt skydd, hälsa, utbildning och säkerhet.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

Mål 1 har ett särskilt fokus på de mest utsatta grupperna i samhället för att säkra deras mänskliga rättigheter. Sverige har ett väl utbyggt välfärdssystem och en hög levnadsstandard. Den inkomstrelaterade ojämlikheten ökar däremot mer i Sverige än i något annat OECD-land. I Sverige saknas det en officiell definition av fattigdom. Relativ fattigdom kopplas oftast till ekonomisk utsatthet.

NACKA KOMMUNS RÅDIGHET

Kommunernas ansvar för det sociala stödet och omsorgen innebär att de som lever i den största ekonomiska utsattheten kan få hjälp att ta sig ur den.

Arbetsmarknadspolitiska insatser, ofta i samverkan med Arbetsförmedlingen, vuxenutbildningen eller kravställning i samband med upphandling bidrar till viss rådgivning på området. Samverkan med civilsamhället är också en viktig del i det arbetet. För att nå målet krävs koordinerade och långsiktiga insatser på lokal och regional nivå. Arbetet med fattigdomsbekämpning i Nacka sker främst indirekt genom kommunens grunduppdrag och kärnverksamheter som alla bidrar till att minska fattigdom.

KOPPLING TILL STYRDOKUMENT

- Mål och budget 2019–2020

BERÖRDA NÄMNDER ELLER BOLAG

Arbets- och företagsnämnden, Kommunstyrelsen, Socialnämnden, Äldrenämnden och Överförmyndarnämnden

NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

- Invånare 0–19 år i ekonomiskt utsatta hushåll (Källa: SCB)
- Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd (Källa: Socialstyrelsen och Registret över totalbefolkningen)

RELEVANTA DELMÅL

1.2 Till 2030 minst halvera den andel män, kvinnor och barn i alla åldrar som lever i någon form av fattigdom enligt nationella definitioner.

1.4 Senast 2030 säkerställa att alla män och kvinnor, i synnerhet de fattiga och de utsatta, har lika rätt till ekonomiska resurser, tillgång till grundläggande tjänster, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till arv, naturresurser, lämplig ny teknik och finansiella tjänster, inklusive mikrokrediter.

1.5 Till 2030 bygga upp motståndskraften hos de fattiga och människor i utsatta situationer och minska deras utsatthet och sårbarhet för extrema klimatrelaterade händelser och andra ekonomiska, sociala och miljömässiga chocker och katastrofer.

MÅL 2: INGEN HUNGER

MÅLETS SYFTE

Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

För Sveriges del utgör inte hunger och undernäring de största utmaningarna utan snarare att säkerställa en hållbar produktion och konsumtion av livsmedel. Gällande delmålet om felnäring har Sverige sina stora utmaningar kopplat till övervikt och fetma. Det finns tydliga kopplingar mellan matvanor, hälsa och miljö och problemet är snarare vad vi äter. Andelen vuxna med fetma har tredubblats sedan 1980-talet och orsakar en stor del av sjukdomsburden i Sverige.

NACKA KOMMUNS RÄDIGHET

Nacka kommun serverar exempelvis varje dag ett stort antal portioner mat till elever och inom omsorgen. Genom att arbeta för bättre vattenkvalitet, bevarande av viktiga jordbruksmarker, minskat matsvinn och hälsosam och näringsriktig kost inom skola, vård och omsorg bidrar kommunen till att uppfylla målet. Kommunens kontrollansvar för livsmedelshandlingen innebär också att matens kvalitet säkras.

KOPPLING TILL STYRDOKUMENT

- Miljöprogram 2016–2030
- Översiktsplan "*Hållbar framtid i Nacka*"
- Mål och budget 2019–2020

BERÖRDA NÄMNDER ELLER BOLAG

Kommunstyrelsen, Miljö –och stadsbyggnadsnämnden, Socialnämnden, Utbildningsnämnden, Äldrenämnden, Nacka vatten och avfall

NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

- Invånare med fetma (Källa: Folkhälsomyndigheten)
- Ekologiskt odlad åkermark (Källa: Jordbruksverket)

RELEVANTA DELMÅL

2.1 Senast 2030 avskaffa hunger och garantera alla människor, i synnerhet de fattiga och människor i utsatta situationer, inklusive små barn, tillgång till tillräckligt med säker och näringsrik mat året om.

2.2 Senast 2030 avskaffa alla former av undernäring, bland annat genom att senast 2025 nå de internationellt överenskomna målen i fråga om tillväxthämning och undervikt ibland barn under 5 år, samt tillgodose tonårsflickors, gravida och ammande kvinnors samt äldre personers näringsbehov.

2.4 Senast 2030 uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion samt införa motståndskraftiga jordbruksmetoder som ökar produktiviteten och produktionen, som bidrar till att upprätthålla ekosystemen, som stärker förmågan till anpassning till klimatförändringar, extrema väderförhållanden, torka, översvämning och andra katastrofer och som successivt förbättrar mark- och jordkvaliteten.

MÅL 3: GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE

MÅLETS SYFTE

Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande. Målet handlar om att en god hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och bidra till samhällets utveckling.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

Befolkningen i Sverige har en hög medellivslängd, god självskattad hälsa och god tillgång till hälso- och sjukvård. Det finns dock betydande skillnader i hälsa mellan olika grupper i samhället. Det finns också särskilda utmaningar när det gäller skillnader i såväl psykisk som fysisk hälsa, främst mellan personer med olika utbildningsnivå och beroende på kön. Ohälsosamma matvanor, stillasittande, rökning och alkohol är några av de största riskfaktorerna för ohälsa och för tidig död i Sverige. Hälsoproblem finns även kopplat till stadsmiljön som buller, luftföroreningar och kemikalier.

NACKA KOMMUNS RÅDIGHET

Nacka kommun ansvarar för flera av de välfärdstjänster som är viktiga för vår hälsa genom hela livet. Det handlar om uppväxtvillkor och om hur skolan och sociala omsorgen fungerar, hur bostads- och samhällsplaneringen bedrivs eller i vilken mån det finns kultur- och fritidsaktiviteter för alla, oavsett kön, bakgrund eller socioekonomisk situation. Kommunen har stor rådighet i att prioritera hälsofrämjande och förebyggande insatser inom alla dessa områden.

KOPPLING TILL STYRDOKUMENT

- Alkoholpolitiskt program
- Avfallsplan 2020
- Cykelstrategi
- Fritidsstrategi
- Kommunikationspolicy
- Strategi för fritidslokaler och fritidsanläggningar
- Strategi – Ett drogfritt Nacka för unga

RELEVANTA DELMÅL

3.4 Till 2030 genom förebyggande insatser och behandling minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar med en tredjedel samt främja psykisk hälsa och välbefinnande.

3.5 Stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk.

3.6 Till 2020 halvera antalet dödsfall och skador i trafikolyckor i världen.

3.9 Till 2030 väsentligt minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar och kontaminering av luft, vatten och mark.

- Strategi framkomlighet i Nacka
- Strategi för hälsosamt åldrande
- Miljöprogram 2016–2030
- Miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen
- Mål och budget 2019–2021
- Översiktsplan "*Hållbar framtid i Nacka*"

BERÖRDA NÄMNDER OCH BOLAG

Arbets -och företagsnämnden, Fritidsnämnden, Kommunstyrelsen, Kulturnämnden, Miljö -och stadsbyggnadsnämnden, Natur -och trafiknämnden, Socialnämnden, Utbildningsnämnden, Val -och demokratinämnden, Äldrenämnden, Överförmyndarnämnden

NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

- Medellivslängd kvinnor (Källa: SCB)
- Medellivslängd män (Källa: SCB)
- Långtidssjukskrivna med psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar (Källa: Försäkringskassan)
- Fallskador bland personer 65+ (Källa: Socialstyrelsen)
- Antibiotikaförsäljning (Källa: Socialstyrelsen och SCB)

MÅL 4: GOD UTBILDNING FÖR ALLA

MÅLETS SYFTE

Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla. Målet belyser den grundläggande mänskliga rättigheten utbildning. Det handlar om att utrota analfabetism men även könsdiskriminering, anpassning till funktionsnedsättning och hållbarhet som en integrerad del av utbildningen.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

Forskning visar att inkluderande utbildning av god kvalitet för alla är en av de viktigaste grunderna för välbefinnande, hälsa och jämställdhet i varje samhälle. Sverige har ett väl utbyggt utbildningssystem med avgiftsfri utbildning, en hög utbildningsnivå och en svensk tradition av folkbildning. De utmaningar som ändå finns är kopplade till skillnader i resultat mellan pojkar och flickor och mellan olika skolor samt lärarbrist. Det globala målet belyser den grundläggande mänskliga rättigheten utbildning. Utbildningen ska vara likvärdig för alla elever (Skollagen 2010:800), vilket också knyter an till Mål 10 Minskad ojämlikhet.

NACKA KOMMUNS RÅDIGHET

Utbildningssystemet är till stora delar ett kommunalt ansvar. Såväl förskola som grundskola, gymnasium och delar av vuxenutbildningen finansieras med kommunala skattemedel och drivs med både kommunala och fristående huvudmän. Fullföljda studier har stor betydelse för hälsan, även i vuxen ålder.

KOPPLING TILL STYRDOKUMENT

- Biblioteksstrategi
- Näringslivsstrategi
- Strategi våldsbejakande extremism
- Utbildningspolitisk strategi
- Mål och budget 2019–2021
- Översiktsplan "Hållbar framtid i Nacka"

RELEVANTA DELMÅL

4.1 2030 säkerställa att alla flickor och pojkar fullbordar avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet som leder till relevanta och ändamålsenliga kunskaper.

4.2 Senast 2030 säkerställa att alla flickor och pojkar har tillgång till förskola av god kvalitet som ger omvårdnad och förbereder dem för att börja grundskolan.

4.3 Senast 2030 säkerställa alla kvinnor och män lika tillgång till yrkesutbildning och eftergymnasial utbildning, inklusive högskoleutbildning, av god kvalitet till en överkomlig kostnad.

4.4 Till 2030 väsentligen öka det antal ungdomar och vuxna som har relevanta färdigheter, däribland tekniska färdigheter och yrkeskunskaper för sysselsättning, anständigt arbete och entreprenörskap.

4.5 Senast 2030 avskaffa skillnaderna mellan könen inom utbildningsområdet och säkerställa lika tillgång till utbildning och yrkesutbildning på alla nivåer för utsatta personer, inklusive personer med funktionsnedsättning, ursprungsfolk och barn som lever under utsatta förhållanden.

4.6 Senast 2030 säkerställa att alla ungdomar och en väsentlig andel av alla vuxna – både män och kvinnor – lär sig läsa, skriva och räkna.

4.7 Senast 2030 säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.

4 A Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, fredlig, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla.

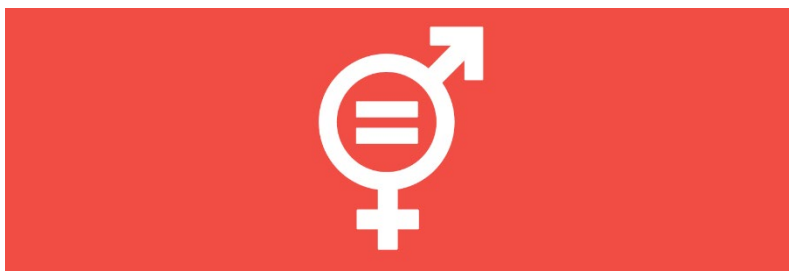
BERÖRDA NÄMNDER ELLER BOLAG

Arbets- och företagsnämnden, Kommunstyrelsen, Socialnämnden, Utbildningsnämnden

NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

- Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, (Källa: SCB och Skolverket)
- Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, (Källa: Skolinspektionen)
- Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun (Källa: SCB)
- Elever på SFI som klarat minst två kurser på studievägen av nybörjare två år tidigare (Källa: SCB)

MÅL 5: JÄMSTÄLLDHET

MÅLETS SYFTE

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt. Målet handlar om att en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

Sverige ligger i framkant i arbetet med jämställdhet och placerar sig, tillsammans med övriga nordiska länder högt i internationella jämförelser. Trots det finns utrymme till förbättring innan jämställdhet uppnåtts i Sverige. Agenda 2030-delegationen pekar i sin rapport på några utmaningar på nationell nivå, bland annat mäns våld mot kvinnor, löne-, pensions- och hälsoskillnader mellan kvinnor och män, kunskapskillnader mellan pojkar och flickor och ojämn fördelning av obetalt omsorgs- och hushållsarbete och andel kvinnor i chefsposition och bolagsstyrelser. Jämställdhet är en förutsättning för hållbar fredlig utveckling.

NACKA KOMMUNS RÅDIGHET

Jämställdhet är en del av det kommunala uppdraget då medborgarna ska få likvärdig service oavsett kön. Det är inte bara en fråga om rättigheter utan också om kvalitet och effektivitet i verksamheten. Kommunen har rådighet över att personal inom skola, vård och omsorg bemöter kvinnor och män, flickor och pojkar utan diskriminering och utan stereotypa föreställningar om kön. Som arbetsgivare har kommunen ett ansvar för kvinnors arbetsvillkor och rådighet över diskriminering och löneskillnader utifrån ett arbetsgivarperspektiv.

Kommunen har även rådighet över användandet av ny teknik för att öka delaktigheten. Utvecklingsmål 5.B handlar om att öka användningen av gynnsam teknik för att skapa ökad delaktighet generellt. Digital teknik kan användas för att öka delaktigheten, självständigheten, aktiviteten och tryggheten inom bland vård och omsorg, i skolan och i arbetslivet.

KOPPLING TILL STYRDOKUMENT

- Mål och budget 2019–2021

RELEVANTA DELMÅL

5.1 Avskaffa alla former av diskriminering av alla kvinnor och flickor överallt.

5.2 Avskaffa alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering.

5.4 Erkänna och värdesätta obetalt omsorgs- och hushållsarbete genom att tillhandahålla offentliga tjänster, infrastruktur och socialt skydd samt genom att främja delat ansvar inom hushållet och familjen, i enlighet med vad som är nationellt lämpligt.

5.5 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet

5 B Öka användningen av gynnsam teknik, i synnerhet informations- och kommunikationsteknik, för att främja kvinnors egenmakt.

BERÖRDA NÄMNDER ELLER BOLAG

Arbets -och företagsnämnden, Fritidsnämnden, Kommunstyrelsen, Kulturnämnden, Natur och trafiknämnden, Miljö -och stadsbyggnadsnämnden, Socialnämnden, Val -och demokratinämnden, Utbildningsnämnden, Äldrenämnden

NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

- Heltidsarbetande månadsavlönade (Källa: SKL)
- Föräldrapenningdagar som tas ut av män (Källa: Försäkringskassan)
- Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst (Källa: SCB)
- Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, bland kommunalt anställda (Källa: SCB)

MÅL 6: RENT VATTEN OCH SANITET

MÅLETS SYFTE

Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla. Vattenkvaliteten ska förbättras genom minskade föroreningar, förbättrad avloppsrening, ökad återvinning och effektivare vattenanvändning.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

Trots en god tillgång till vatten och avlopp finns det behov av att förbättra vattenkvaliteten samt minska föroreningar och övergödning i många svenska sjöar och vattendrag.

NACKA KOMMUNS RÅDIGHET

Nacka kommun har ansvar för tillgången till dricksvatten och avlopp och därmed stor rådighet över flera delar i det här målet. Ansvaret regleras i flera lagar, bland andra; lagen om allmänna vattentjänster, säkerhetsskyddslagen, livsmedelslagstiftningen, smittskyddslagen, miljöbalken och brottsbalken. Kommunen har dock liten rådighet över dricksvattenkvaliteten hos fastigheter utanför det allmänna VA-området det vill säga fastigheter med egen brunn. Kommunen har också rådighet över att förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier.

KOPPLING TILL STYRDOKUMENT

- Kustprogram
- Dagvattenstrategi
- Strategi vatten och avlopp
- Miljöprogram 2016–2030
- Program för markanvändning
- Miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen
- Mål och budget 2019–2021
- Översiktsplan "Hållbar framtid i Nacka"

BERÖRDA NÄMNDER ELLER BOLAG

Kommunstyrelsen, Miljö -och stadsbyggnadsnämnden, Natur -och trafiknämnden, Nacka vatten och avfall

RELEVANTA DELMÅL

6.3 Till 2030 förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.

6.4 Till 2030 väsentligt effektivisera vattenanvändningen inom alla sektorer samt säkerställa hållbara uttag och en hållbar försörjning med sötvatten för att angripa vattenbristen och väsentligt minska det antal människor som lider av vattenbrist.

6.5 Senast 2030 genomföra en integrerad förvaltning av vattenresurser på alla nivåer, när så är lämpligt genom gränsöverskridande samarbete.

6.6 Senast 2020 skydda och återställa de vattenrelaterade ekosystemen, däribland berg, skogar, våtmarker, foder, akviterer och sjöar.

6 B Stödja och stärka lokalsamhällets deltagande i arbetet med att förbättra vatten - och sanitetshanteringen

NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

- Vattentäkter med vattenskyddsområde (Källa: Länsstyrelsen)
- Sjöar med god ekologisk status (Källa: VISS, Länsstyrelserna)
- Vattendrag med god ekologisk status (Källa: VISS, Länsstyrelserna)
- Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status (Källa: VISS, Länsstyrelserna)

MÅL 7: HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA

MÅLETS SYFTE

Säkerställa tillgången till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla. Målet handlar om att alla människor ska ha tillgång till, och råd med, pålitlig, hållbar och modern energi.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

Sverige har god tillgång till energi och en relativt stor andel förnybar energi. Inom transportsektorn finns dock en stor utmaning när det gäller användandet av förnybar energi. Riksdagens målsättning är att andelen förnybar energi inom transportsektorn ska vara 10% år 2020 och att energianvändningen ska vara 20% effektivare 2020 jämfört med 2008. Riksdagen beslutade 2018 om målet att 100% av elproduktionen ska vara förnybar 2040 och att energianvändningen ska vara 50% effektivare år 2030 jämfört med 2005.

NACKA KOMMUNS RÅDIGHET

Valet av energiform påverkar i hög grad utsläppen av klimatpåverkande gaser till atmosfären. Kommunen är en stor energianvändare men kan också vara en stor energiproducent. Som sådan kan man arbeta aktivt i upphandlingar med att ställa krav i den egna produktionen, se till att följa utvecklingen och använda den senaste tekniken. Kommunen har direkt rådighet över den egna fordonsflottan, tjänsteresor samt upphandling av entreprenader kopplat till transport.

KOPPLING TILL STYRDOKUMENT

- Avfallsplan 2020
- Miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen
- Miljöprogram 2016–2030
- Mål och budget 2019–2021
- Översiktsplan "*Hållbar framtid i Nacka*"

BERÖRDA NÄMNDER OCH BOLAG

Kommunstyrelsen, Miljö -och stadsbyggnadsnämnden, Natur och trafiknämnden, Nacka energi

RELEVANTA DELMÅL

7.2 Till 2030 väsentligen öka andelen förnybar energi i den globala energimixen.

7.3 Till 2030 fördubbla den globala förbättringstakten vad gäller energieffektivitet.

7 A Till 2030 stärka det internationella samarbetet för att underlätta tillgång till forskning och teknik inom ren energi, inklusive förnybar energi och avancerad och renare fossila bränslebaserad teknik samt främja investeringar i energiinfrastruktur och ren energiteknik.

NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

- Elavbrott, genomsnittlig avbrottsid per kund, SAIDI (Källa: Energimarknadsinspektionen)
- Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor på värmeverk inom det geografiska området (Källa: Energimyndigheten och SCB)
- Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området (Källa: Energimyndigheten och SCB)

MÅL 8: ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT

MÅLETS SYFTE

Verka för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla. Målet handlar om att alla människor ska ha ett arbete med anständiga arbetsvillkor. Det handlar också om att främja inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

I Sverige har vi sedan länge hög sysselsättning och globalt sett höga löner. Andelen kvinnor som yrkesarbetar är högst i EU. Trots detta finns det utmaningar med otrygga anställningsförhållanden, brist på arbetskraft inom vissa sektorer, löneskillnader mellan kvinnor och män samt ohälsa kopplat till arbete. Även målsättningen att öka andelen unga i jobb och skapa sysselsättning för personer med funktionsnedsättning är en utmaning för oss i Sverige.

NACKA KOMMUNS RÄDIGHET

Nacka kommun är med och stödjer utvecklingen av arbetstillfällen för alla grupper, även de som står långt ifrån arbetsmarknaden. Kommunen ansvarar även för den kommunala vuxenutbildningen, är markägare, markförsäljare, planerare, tillståndsgivare och kontrollmyndighet inom många områden som berör flertalet företag. Kommunen råder också över påverkan på turism, lokal kultur och lokala produkter som skapar arbetstillfällen.

KOPPLING TILL STYRDOKUMENT

- Alkoholpolitiskt program
- Avfallsplan 2020
- Program för säkerhets- och riskhanteringsarbete
- Fritidsstrategi
- Näringslivsstrategi
- Medarbetarpolicy
- Inköspolicy

RELEVANTA DELMÅL

8.2 Uppnå högre ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk uppgradering och innovation, bland annat genom att fokusera på sektorer med högt förädlingsvärde och hög arbetsintensitet.

8.3 Främja utvecklingsinriktad politik som stödjer produktiv verksamhet, skapande av anständiga arbetstillfällen, företagande, kreativitet och innovation samt uppmuntra att mikroföretag liksom små och medelstora företag växer och blir en del av den formella ekonomin, bland annat genom tillgång till finansiella tjänster.

8.4 Fram till 2030 successivt förbättra den globala resurseffektiviteten i konsumtionen och produktionen samt sträva efter att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring, i enlighet med det tioåriga ramverket för hållbar konsumtion och produktion.

8.5 Senast 2030 uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete.

8.6 Till 2020 väsentligt minska den andel ungdomar som varken arbetar eller studerar.

8.8 Skydda arbetstagarnas rättigheter och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandrare, i synnerhet kvinnliga migranter, och människor i otrygga anställningar.

8.9 Senast 2030 utarbeta och genomföra politik för hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.

- Mål och budget 2019–2021
- Översiktsplan "*Hållbar framtid i Nacka*"

BERÖRDA NÄMNDER ELLER BOLAG

Arbets -och företagsnamnen, Kommunstyrelsen, Miljö -och stadsbyggnadsnämnden

NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

- Bruttoregionalprodukt (BRP), (Källa: SCB)
- Långtidsarbetslöshet 25–64 år (Källa: Arbetsförmedlingen och SCB)
- Invånare 17–24 år som varken studerar eller arbetar (Källa: SCB)

MÅL 9: HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR

MÅLETS SYFTE

Bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation. Målet vill belysa att genom att investera i långsiktiga transportsystem, förnybar energi samt ökad tillgång till kunskap kan fler samhällen skapa positiv utveckling vad gäller hälsa, ekonomisk tillväxt samt tillgång till utbildning som kan lyfta människor ur fattigdom.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

Sverige har en väl utbyggd infrastruktur och har länge verkat för hållbar industri och har ett innovationsfrämjande klimat. I Sverige, liksom globalt, ligger utmaningen främst i omställningen från linjär och fossilbaserad till en cirkulär och biobaserad ekonomi.

NACKA KOMMUNS RÅDIGHET

Nacka har ansvar för mycket infrastruktur. System för vatten och avlopp samt gång och cykelvägar är några exempel. Kommunen ansvarar också för viss tillsyn av olika verksamheter och kan också bidra till en hållbar utveckling av såväl näringsliv som offentligt finansierad verksamhet. I Nacka byggs och planeras för närvarande flera betydande projekt för att förbättra transportmöjligheterna nationellt, regionalt och lokalt. Det handlar om utbyggnad av kollektivtrafiken med bland annat tunnelbana till Nacka men även väginfrastrukturen med t. ex. ny bro över Skurusundet, väg 222 som delvis får en ny sträckning och en 300 meter lång sträcka täcks över, ny spår- och bussinfrastruktur och utveckling av järnvägsnätet genom exempelvis upphöjningen av Saltsjöbanan. Genom upphandling kan utvecklingen styras mot innovation och exempelvis renare och smartare teknik (delmål 9.4). Samverkan med universitet kan ge ny kunskap och bidra till innovationer.

KOPPLING TILL STYRDOKUMENT

- Näringslivsstrategi
- Inköspolicy

RELEVANTA DELMÅL

9.1 Bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, inklusive regional och gränsöverskridande infrastruktur, för att stödja ekonomisk utveckling och människors välbefinnande, med fokus på ekonomiskt överkomlig och rättvis tillgång för alla.

9.4 Till 2030 rusta upp infrastrukturen och anpassa industrin för att göra dem hållbara, med effektivare resursanvändning och fler rena och miljövänliga tekniker och industriprocesser. Alla länder vidtar åtgärder i enlighet med sina respektive förutsättningar.

- Mål och budget 2019–2021
- Översiktsplan "*Hållbar framtid i Nacka*"

BERÖRDA NÄMNDER ELLER BOLAG

Kommunstyrelsen, Miljö -och stadsbyggnadsnämnden, Natur -och trafiknämnden, Nacka vatten och avfall, Nacka energi

NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

- Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/S (Källa: Post- och telestyrelsen)
- Företagsklimat enl. ÖJ, Insikt - Totalt, NKI (Källa: SKL)
- Befolkning i kollektivtrafiknära läge (Källa: SCB)

MÅL 10: MINSKAD OJÄMLIKHET

MÅLETS SYFTE

Minska ojämlikhet inom och mellan länder. Till exempel allas lika rättigheter oberoende av till exempel kön, sexuell läggning, etnicitet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning och härkomst, som grund för en rättvis fördelning av resurser och såväl ekonomiskt som politiskt inflytande i samhället.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

Sverige är ett av de mest jämlika länderna i världen, men är samtidigt det OECD-land där den ekonomiska ojämlikheten ökar allra mest. Ökande inkomstskillnader samt bostads- och arbetsmarknadssegregation är två utmaningar i det svenska samhället. Ojämlik fördelning hänger till stor del samman med socioekonomiska förhållande och social position. Till exempel är den återstående medellivslängden vid trettio års ålder nästan sex år kortare bland både kvinnor och män med låg utbildning (*God och jämlik hälsa, Prop. 17/18 249*).

NACKA KOMMUNS RÅDIGHET

Nacka har genom sitt ansvar för skola, omsorg och socialt stöd goda möjligheter att motverka ojämlikhet mellan olika individer och grupper av både barn och vuxna. Fullföljande av grundläggande utbildning är en av flera viktiga faktorer för minskad ojämlikhet. Nacka har även stor rådighet över möjligheten för alla människor att delta i politiska och offentliga beslut på lokal nivå, över diskriminering och osakliga löneskillnader utifrån ett arbetsgivarperspektiv, men i den privata sektorn främst genom upphandling. I genomförandet av de kommunala insatserna i asyl- och flyktingmottagandet är rådigheten stor men även över de insatser som riktar sig till övriga utsatta grupper i samhället.

KOPPLING TILL STYRDOKUMENT

- Fritidsstrategi
- Strategi för hälsosamt åldrande
- Mål och budget 2019–2021
- Översiktsplan "*Hållbar framtid i Nacka*"

RELEVANTA DELMÅL

10.2 Till 2030 möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

10.3 Säkerställa lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall, bland annat genom att avskaffa diskriminerande lagstiftning, politik och praxis och främja lagstiftning, politik och åtgärder av lämpligt slag i detta hänseende.

10.4 Besluta om politik, särskilt finans-, löne- och socialskyddspolitik och successivt uppnå ökad jämlikhet.

10.7 Underlätta en ordnad, säker, reglerad och ansvarsfull migration och rörlighet av personer, inklusive genom planerad och väl fungerande migrationspolitik.

BERÖRDA NÄMNDER ELLER BOLAG

Arbets -och företagsnämnden, Fritidsnämnden, Kommunstyrelsen, Kulturnämnden, Miljö -och stadsbyggnadsnämnden, Natur -och trafiknämnden, Socialnämnden, Utbildningsnämnden, Val -och demokratinämnden, Äldrenämnden,

NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

- Ginikoefficient (Källa: SCB)
- Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra (Källa: Folkhälsomyndigheten)
- Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar) (Källa: SCB)
- Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga (Källa: SKR)

MÅL 11: HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

MÅLETS SYFTE

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. Det handlar bland annat om att skapa överkomliga bostäder åt alla, skapa hållbara transportsystem, skydda natur -och kulturarvet. Men också om att minska städernas miljöpåverkan och säkra tillgången till grönområden.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

85% av Sveriges befolkning bor i tätorter. Inflyttning till städer och storstadsområden ställer nya krav som behöver bemötas ur ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv. En nationell stadsutvecklingsstrategi presenterades 2018 samtidigt som ett råd för hållbara städer inrättades².

Utmaningarna handlar om städernas förmåga att stå emot, anpassa eller återhämta sig efter miljömässiga och sociala påfrestningar. Ytterligare ett område som utmanar är städernas klimat och miljöpåverkan.

NACKA KOMMUNS RÅDIGHET

Som kommun ansvarar Nacka för samhällsplaneringen och planerar för mark- och vattenanvändningen, bostadsförsörjningen samt delar av transportinfrastrukturen och den tekniska försörjningen. Den byggda miljön har stor betydelse för människors hälsa, trygghet och sociala sammanhållning. Nacka kommun ansvarar även för avfallshandling och trafikplanering. Kommunen behöver göra anpassningar för att möta demografiska förändringar och förbereda sig för extrema väderförhållanden på grund av klimatförändringar.

KOPPLING TILL STYRDOKUMENT

- Avfallsplan 2020
- Cykelstrategi
- Dagvattenstrategi
- Fritidsstrategi

² www.hallbarstad.se

RELEVANTA DELMÅL

11.1 Senast 2030 säkerställa tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster samt rusta uppslumområden.

11.2 Senast 2030 tillhandahålla tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla. Förbättra trafiksäkerheten, särskilt genom att bygga ut kollektivtrafiken, med särskild uppmärksamhet på behoven hos människor i utsatta situationer, kvinnor, barn, personer med funktionsnedsättning samt äldre personer.

11.3 Till 2030 verka för en inkluderande och hållbar urbanisering samt förbättra kapaciteten för deltagandebaserad, integrerad och hållbar planering och förvaltning av bosättningar i alla länder

11.4 Stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.

11.5 Till 2030 väsentligt minska antalet dödsfall och antalet människor som drabbas av katastrofer, inklusive vattenrelaterade katastrofer. Även tillse att de direkta ekonomiska förlusterna till följd av sådana katastrofer, i form av lägre global BNP, minskar väsentligt. Särskilt fokus bör ligga på att skydda de fattiga och människor i utsatta situationer.

11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

11.7 Senast 2030 tillhandahålla universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

- Fundamenta, stadsbyggnadsstrategi
- Inköspolicy
- Miljöprogram 2016–2030
- Miljö -och klimatambitioner i stadsutvecklingen
- Kustprogram
- Kulturpolitisk programförklaring
- Kommunikationspolicy
- Parkeringspolicy
- Program för konst och kultur i det offentliga rummet
- Program för markanvändning
- Öljbekämpningsplan
- Program för utveckling av naturreservaten Velamsund och Nyckelviken
- Strategi framkomlighet i Nacka
- Strategi för hälsosamt åldrande
- Mål och budget 2019–2021
- Översiktsplan "*Hållbar framtid i Nacka*"

BERÖRDA NÄMNDER OCH BOLAG

Kommunstyrelsen, Miljö -och stadsbyggnadsnämnden, Natur -och trafiknämnden, Nacka vatten och avfall och Nacka energi

NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

- Demografisk försörjningskvot (Källa: SCB)
- Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2 (Källa: SCB)
- Utsläpp till luft av kväveoxider, NO_x (Källa: SMED via SMHI och Nationella emissionsdatabasen)
- Utsläpp till luft av PM_{2.5} (Källa: SMED via SMHI och via SMHI och Nationella emissionsdatabasen)

MÅL 12: HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

MÅLETS SYFTE

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Målet handlar om att säkerställa strukturer som bidrar till hållbar konsumtion och produktion. Målet innebär bland annat att matsvinnet ska halveras, kemikaliers negativa påverkan ska minska och vårt avfall ska minska och återvinnas i högre utsträckning.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

I Agenda 2030-delegationens förslag till nationell handlingsplan lyfts det här fram som det mål där Sverige har den största utmaningen. Även nordiska ministerrådet har uppmärksammat detta mål som en utmaning för samtliga nordiska länder. De höga inkomsterna i Sverige leder till stor konsumtion. Samhället behöver ställa om från linjär till cirkulär ekonomi vilket är en stor och långsiktig utmaning. Mycket av det som konsumeras i Sverige är producerat i andra länder vilket leder till utsläpp och föroreningar där. Vi behöver också fasa ut farliga kemikalier.

NACKA KOMMUNS RÅDIGHET

Nacka har stor rådighet över det här målet. Kommunen är en stor konsument och upphandlar varje år varor och tjänster för mycket pengar. I Nackas verksamhet används till exempel bygg- och anläggningsmaterial och kommunen ger genom sina aktiviteter upphov till avfall och matsvinn. Genom återvinning och genom att ta tillvara resurserna i avfallet och avgifta kretsloppet genom att samla in miljöfarligt avfall bidrar kommunen till avgörande delar för att nå nationella miljö kvalitetsmålen. Konsumentrådgivning och energi- och klimatrådgivning är andra tjänster som kommunen erbjuder Nackaborna.

NACKA KOMMUNS STYRDOKUMENT

- Miljöprogram 2016–2030
- Strategin för miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen
- Avfallsplan 2020
- Inköspolicy

RELEVANTA DELMÅL

12.1 Genomföra det tioåriga ramverket för hållbara konsumtions- och produktionsmönster. Alla länder vidtar åtgärder, med de utvecklade länderna i täten och med hänsyn tagen till utvecklingsländernas utveckling och förutsättningar.

12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.

12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.

12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

12.6 Uppmuntra företag, särskilt stora och multinationella företag, att införa hållbara metoder och att integrera hållbarhetsinformation i sin rapporteringscykel.

12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.

12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.

- Program för markanvändning
- Mål och budget 2019–2021
- Översiktsplan "*Hållbar framtid i Nacka*"

BERÖRDA NÄMNDER ELLER BOLAG

Kommunstyrelsen Miljö -och stadsbyggnadsnämnden, Nacka vatten och avfall, Nacka energi

NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

- Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person (Källa: Avfall Sverige)
- Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)
(Källa: Avfall Sverige)
- Ekologiska livsmedel i kommunens/regionens verksamhet, andel (%) (Källa: Ekomatcentrum, Egna uppg. i landstinget)

MÅL 13: BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA

MÅLETS SYFTE

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser. Det handlar om att stärka motståndskraften mot klimatförändringar, förbättra medvetenheten om människans kapacitet att begränsa klimatförändringarna och dess konsekvenser, samt fullfölja de internationella åtaganden som gjorts, till exempel Paris-avtalet.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

Sverige har relativt låga utsläpp om man ser till det geografiska området men vi vet också att vår konsumtion leder till stora utsläpp i andra länder (se mål 12). Riksdagen beslutade 2017 om en klimatlag och ett klimatpolitiskt ramverk där Sverige år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser.

NACKA KOMMUNS RÅDIGHET

Som kommun spelar Nacka en viktig roll i klimatarbetet och har rådighet i att medverka till att Sveriges utsläpp minskar. Vid den fysiska planeringen har kommunen stora möjligheter att minska klimatpåverkan genom infrastrukturplanering, satsning på kollektivtrafik, cykel, parkeringspolicy och annan trafikplanering. Att minska energianvändningen i byggnader sparar både pengar och miljön. Stora möjligheter finns också inom samhällsplanering och offentlig upphandling i samspel med näringsliv och invånare.

NACKA KOMMUNS STYRDOKUMENT

- Miljöprogram 2016–2030
- Avfallsplan 2020
- Strategin för miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen
- Strategi framkomlighet i Nacka
- Mål och budget 2019–2021
- Översiktsplan "*Hållbar framtid i Nacka*"

RELEVANTA DELMÅL

13.1 Stärka motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer i alla länder.

13.3 Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning

BERÖRDA NÄMNDER OCH BOLAG

Kommunstyrelsen, Miljö -och stadsbyggnadsnämnden, Natur -och trafiknämnden, Socialnämnden, Utbildningsnämnden, Äldrenämnden, Nacka vatten och avfall och Nacka energi

NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

- Utsläpp av växthusgaser, ton CO₂-ekv/inv (Källa: Nationella emissionsdatabasen)
- Miljöbilar i kommunorganisationen, andel i % (Källa: Miljöfordon Sverige (MFS))
- Miljöbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området (Källa: SCB)
- Genomsnittlig körsträcka med personbil (Källa: Trafika)

MÅL 14: HAV OCH MARINA RESURSER

MÅLETS SYFTE

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i för en hållbar utveckling. Det handlar om att minska nedskräpningen, förorening, försurning och övergödning samt att skydda och förvalta marina ekosystem.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

Detta här målet är ett av de målen där Sverige har stora utmaningar.

Östersjön är ett av världens mest nedsmutsade innanhav med döda botten, små fiskebestånd och kraftig övergödning. Tre av de nationella miljökvalitetsmålen kan kopplas till mål 14.

NACKA KOMMUNS RÅDIGHET

Nacka gränsar till Östersjön och har därför stor rådighet över detta mål. För hög exploatering av kustnära vatten, minskning av havsnära våtmarker och att många industrier har legat vid vattnet har stor påverkansgrad. Norra kustens vatten och botten innehåller därför höga halter av näringsämnen och miljögifter. Det är viktigt att kommunen fortsatt utvecklar åtgärder och verktyg för att hantera påverkansfaktorer som föroreningar, försurningar, övergödning och vattenrening. Kommunen har tillsynsansvar av vattenkvalitet.

NACKA KOMMUNS STYRDOKUMENT

- Strategi vatten och avlopp
- Miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen
- Dagvattensstrategi
- Kustprogram
- Nackas Miljöprogram 2016–2030
- Mål och budget 2019–2021
- Översiktsplan "*Hållbar framtid i Nacka*"

RELEVANTA DELMÅL

14.1 Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.

14.2 Senast 2020 förvalta och skydda marina och kustnära ekosystem på ett hållbart sätt för att undvika betydande negativa konsekvenser, bland annat genom att stärka deras motståndskraft, samt vidta åtgärder för att återställa dem i syfte att uppnå friska och produktiva hav.

14.3 Minimera och åtgärda med havsförsurningens konsekvenser, bland annat genom ökat vetenskapligt samarbete på alla nivåer.

14.5 Senast 2020 skydda minst 10 procent av kust- och havsområdena, i överensstämmelse med nationell och internationell rätt och på grundval av bästa tillgängliga vetenskapliga rön.

BERÖRDA NÄMNDER ELLER BOLAG

Kommunstyrelsen, Miljö -och stadsbyggnadsnämnden, Natur -och trafiknämnden, Nacka vatten och avfall

NACKA KOMMUNS NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

Nyckeltal för mål 14 saknas för kommuner

MÅL 15: EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

MÅLETS SYFTE

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

Minst fyra av de svenska miljö kvalitetsmålen kan kopplas till det globala målet om ekosystem och biologisk mångfald. Att återställa ekosystem till 2020 är en tuff målsättning. Ett långsiktigt bevarande och nyttjande av ekosystemen med dess biologiska mångfald är en utmaning för Sverige. Ett exempel är svårigheten att hitta balans mellan en utvecklad bioekonomi och ett hållbart skogsbruk. Det finns också en pågående förlust av biologisk mångfald och ett ökat hot från främmande arter.

NACKA KOMMUNS RÅDIGHET

Kommuner ansvarar för samhällsplaneringen och kan besluta att ett mark- eller vattenområde kan bli naturreservat om det behövs för att bevara biologisk mångfald eller vårda och bevara värdefulla naturmiljöer. Kommunen har även stor rådighet över målet genom att ta tillvara och integrera stadsgrönka och ekosystemtjänster i urbana miljöer vid planering, byggande och förvaltning. I rollen som stor markägare kan kommunen vidta åtgärder för att återställa våtmarker, stärka ekosystemtjänsterna och motverka minskningen av biologisk mångfald. Skogsbruket är inte en dominerande näring lokalt som i andra delar av Sverige, även om en stor del av Nacka består av naturområden och skog. Eftersom Nacka växer i hög takt så är en utmaning att bygga en stad som tar hänsyn till biologisk mångfald, säkerställer behovet av närhet till naturen och våra behov av ekosystemtjänster, och då är en stark grön infrastruktur en förutsättning.

NACKA KOMMUNS STYRDOKUMENT

- Miljöprogram 2016–2030
- Avfallsplan 2020

RELEVANTA DELMÅL

15.1 Till 2020 bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster, särskilt skogar, våtmarker, berg och torra områden, i enlighet med de skyldigheter som anges i internationella överenskommelser.

15.2 Till 2020 främja genomförandet av hållbart brukande av alla typer av skogar, stoppa avskogningen, återställa utarmade skogar och kraftigt öka nybeskogningen och återbeskogningen i hela världen.

15.4 Senast 2030 säkerställa att bevara bergsekosystemen, inklusive deras ekologiska mångfald, i syfte att öka deras förmåga att producera nytta som behövs för en hållbar utveckling.

15.5 Vidta omedelbara och betydande åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och senast 2020 skydda och förebygga utrotning av hotade arter.

15.8 Senast 2020 införa åtgärder för att förhindra införseln av invasiva främmande arter och avsevärt minska deras påverkan på land- och vattenkosystem samt kontrollera eller utrota prioriterade arter.

15.9 Senast 2020 integrera ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i nationella och lokala planerings- och utvecklingsprocesser, strategier för fattigdomsminskning samt räkenskaper.

15.A Mobilisera och väsentligt öka de finansiella resurserna från alla källor för att bevara och hållbart nyttja den biologiska mångfalden och ekosystemen.

- Fundamenta, stadsbyggnadsstrategi
- Miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen
- Kustprogram
- Mål och budget 2019–2021
- Översiktsplan "*Hållbar framtid i Nacka*"

BERÖRDA NÄMNDER ELLER BOLAG

Kommunstyrelsen, Miljö och stadsbyggnadsnämnden, Natur -och trafiknämnden

NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

- Skyddad natur totalt, andel (%) (Källa: SCB)

RELEVANTA DELMÅL

15 B Mobilisera betydande resurser från alla källor och på alla nivåer för att finansiera hållbart brukande av skogar och ge utvecklingsländerna lämpliga incitament att utveckla ett sådant bruk, inklusive för bevarande av återbeskogning.

MÅL 16: FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN

MÅLETS SYFTE

Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer. Målet handlar om att minska våldet, särskilt mot barn, eliminera människohandel och främja rättssäkerheten. Ordet demokrati nämns inte uttryckligen eftersom det är ett begrepp som globalt kan vara kontroversiellt.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

Sverige är i globalt perspektiv ett fredligt land med väl fungerande institutioner, låg korruption och hög mellanmännisklig tillit. Det innebär dock inte att utmaningar helt saknas. Agenda 2030-delegationen tar upp att det saknas en nationell strategi för bekämpning av korruption, att den upplevda otryggheten ökar, problem med våldsbejakande extremism och organiserad brottslighet och barn som utsätts för misshandel och sexuella övergrepp. De utmaningarna kan även identifieras i Nacka och kommunen jobbar med trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete, arbete mot våld i nära relationer och arbete mot radikaliserings och våldsbejakande extremism. Nationella institutioners agerande och även den globala utvecklingen, gällande till exempel terrorism, påverkar dock i hög grad.

NACKA KOMMUNS RÅDIGHET

Nacka kommun har stor rådighet över att skapa delaktighet och inflytande för såväl medarbetare som Nackabor och säkerställa att det finns transparenta institutioner och god informationstillgång. Det är främst kommunernas och regionernas verksamheter som möter invånarna i deras kontakt med samhället. Att kommunens verksamheter fungerar rättssäkert och motverkar korruption bidrar till att invånarna behåller en tilltro till samhällets institutioner. Nackas trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete, arbete mot våld i nära relationer och arbete mot radikaliserings och våldsbejakande extremism samt ansvaret inom områden som skola, kultur och fritid ger möjligheter att påverka

RELEVANTA DELMÅL

16.1 Avsevärt minska alla former av våld och dödligt våld överallt.

16.2 Eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn.

16.4 Till 2030 avsevärt minska de olagliga finansiella flödena och vapenflödena, öka möjligheterna att återvinna och återfå stulna tillgångar samt bekämpa alla former av organiserad brottslighet.

16.5 Väsentligt minska alla former av korruption och mutor.

16.6 Bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

16.7 Säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

16.10 Säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.

och förebygga våld och övergrepp i olika former. Kommunen har överenskommelser och samarbete med polis, andra myndigheter och det civila samhället för att gemensamt minska brottsligheten och öka tryggheten.

NACKA KOMMUNS STYRDOKUMENT

- Informationssäkerhetsstrategi
- Kommunikationspolicy
- Servicepolicy
- Biblioteksstrategi
- Digitaliseringsstrategin
- Näringslivsstrategi
- Strategi för hälsosamt åldrande
- Strategi våldsbejakande extremism
- Mål och budget 2019–2021
- Översiktsplan "*Hållbar framtid i Nacka*"

BERÖRDA NÄMNDER ELLER BOLAG

Arbets- och företagsnämnden, Fritidsnämnden, Kommunstyrelsen, Kulturnämnden, Miljö -och stadsbyggnadsnämnden, Socialnämnden, Utbildningsnämnden, Val -och demokratinämnden, Äldrenämnden, Överförmyndarnämnden

NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

- Valdistrikt med lägst valdeltagande i senaste kommunalval (Källa: Valmyndigheten och SCB)
- Invånare 16–84 år som avstår från att gå ut ensam (Källa: Folkhälsomyndigheten)
- Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv (Källa: BRÅ och SCB)
- Årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag kommun/landsting (Källa SCB)

MÅL 17: GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP

MÅLETS SYFTE

Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling. Målet handlar bland annat om att mobilisera och omfördela resursfördelningen mellan världens rikaste och världens fattigaste länder såväl som att främja överföring och spridning av miljövänlig teknik.

MÅLET I NATIONELL KONTEXT

Mål 17 handlar om det globala genomförandet av agendan och är i stora delar inriktat på internationellt samarbete och att lyfta de minst utvecklade länderna.

NACKA KOMMUNS RÅDIGHET

Några av delmålen är åtminstone i delar relevanta även för Nacka kommun, två som handlar om samarbete och partnerskap mellan offentlig sektor, privat sektor, akademi och civilsamhälle samt ett som handlar om en sammanhållen politik för hållbar utveckling. Genom upphandlingar, såväl som att stimulera till olika partnerskap, kan Nacka positivt bidra till samhällsutvecklingen och uppfyllelse av de globala målen.

NACKA KOMMUNS RÅDIGHET

- Internationell policy
- Digitaliseringsstrategi
- Näringslivsstrategi
- Kulturpolitisk programförklaring
- Strategi våldsbejakande extremism
- Mål och budget 2019–2021

BERÖRDA NÄMNDER OCH BOLAG

Kommunstyrelsen, Val- och demokratinämnden

NACKA KOMMUNS NYCKELTAL FÖR AGENDA 2030 I KOLADA

Nyckeltal för Mål 17 saknas i urvalet.

RELEVANTA DELMÅL

17.14 Föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling.

17.15 Respektera varje lands politiska handlingsutrymme och ledarskap att fastställa och genomföra politik för fattigdomsutrotning och hållbar utveckling.

17.16 Förstärka det globala partnerskapet för hållbar utveckling och komplettera det med partnerskap mellan flera parter, som mobiliserar och utbyter kunskap, expertis, teknik och finansiella resurser, för att bidra till att målen för hållbar utveckling nås i alla länder, i synnerhet utvecklingsländer.

17.17 Uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap samt partnerskap inom det civilsamhället vilka bygger på erfarenheterna från andra partnerskap och deras finansieringsstrategier.

Bilaga I: De 169 delmålen i Agenda 2030

Av de totalt 169 delmålen bedöms 85 delmål ha koppling till det som ingår i det kommunala grunduppdraget eller ingår inom ramen för Nacka kommuns frivilliga åtaganden. Dessa delmål har markerats med grön text i sammanställningen nedan.

Mål 1: Ingen fattigdom

1.1 Senast 2030 avskaffa den extrema fattigdomen för alla människor överallt. Med extrem fattigdom avses för närvarande människor som lever på mindre än 1,25 US-dollar per dag.

1.2 Till 2030 minst halvera den andel män, kvinnor och barn i alla åldrar som lever i någon form av fattigdom enligt nationella definitioner.

1.3 Införa nationellt lämpliga system och åtgärder för socialt skydd för alla, inklusive grundskydd, och senast 2030 säkerställa att de omfattar en väsentlig andel av de fattiga och de utsatta.

1.4 Senast 2030 säkerställa att alla män och kvinnor, i synnerhet de fattiga och de utsatta, har lika rätt till ekonomiska resurser, tillgång till grundläggande tjänster, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till arv, naturresurser, lämplig ny teknik och finansiella tjänster, inklusive mikrokrediter.

1.5 Till 2030 bygga upp motståndskraften hos de fattiga och människor i utsatta situationer och minska deras utsatthet och sårbarhet för extrema klimatrelaterade händelser och andra ekonomiska, sociala och miljömässiga chocker och katastrofer.

1.a Säkra en betydande resursmobilisering från en mängd olika källor, inklusive genom ökat utvecklingssamarbete, i syfte att ge utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, tillräckliga och förutsebara medel för att genomföra program och politik för att avskaffa all form av fattigdom.

1.b Upprätta sunda policy ramverk på nationell, regional och internationell nivå på grundval av utvecklingsstrategier som stödjer de fattiga och tar hänsyn till jämställdhetsaspekter, för att stödja ökade investeringar i åtgärder för att avskaffa fattigdom.

Mål 2: Ingen hunger

2.1 Senast 2030 avskaffa hunger och garantera alla människor, i synnerhet de fattiga och människor i utsatta situationer, inklusive små barn, tillgång till tillräckligt med säker och näringsrik mat året om.

2.2 Senast 2030 avskaffa alla former av undernäring, bland annat genom att senast 2025 nå de internationellt överenskomna målen i fråga om tillväxthämning och undervikt bland barn under fem år, samt tillgodose tonårsflickors, gravida och ammande kvinnors samt äldre personers näringsbehov.

2.3 Till 2030 fördubbla jordbrukets produktivitet och inkomster för småskaliga livsmedelsproducenter, i synnerhet kvinnor, ursprungsfolk, familj jordbrukare, boskapsskötande nomader samt fiskare, inklusive genom säker och lika tillgång till mark, andra produktionsresurser och insatsvaror, kunskap, finansiella tjänster och marknader samt möjligheter till förädling och sysselsättning utanför jordbruket.

2.4 Senast 2030 uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion samt införa motståndskraftiga jordbruksmetoder som ökar produktiviteten och produktionen, som bidrar till att upprätthålla ekosystemen, som stärker förmågan till anpassning till klimatförändringar, extrema väderförhållanden, torka, översvämning och andra katastrofer och som successivt förbättrar mark- och jordkvaliteten.

2.5 Senast 2020 upprätthålla den genetiska mångfalden av fröer, odlade växter, produktionsdjur och tamdjur samt deras besläktade vilda arter, bland annat med hjälp av välskötta och diversifierade frö- och växtbanker på nationell, regional och internationell nivå. Främja tillträde till samt rimlig och rättvis fördelning av de fördelar som uppstår vid användning av genetiska resurser och därmed förknippad traditionell kunskap, i enlighet med internationella avtal.

2.a Öka investeringarna, bland annat genom stärkt internationellt samarbete, i infrastruktur på landsbygden, forsknings- och rådgivningstjänster för jordbruket, teknikutveckling samt genbanker för växter och husdjur i syfte att öka jordbrukets produktionskapacitet i utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna.

2.b Korrigera och förhindra handelsbegränsningar och snedvridningar på världsmarknaderna för jordbruksprodukter, inklusive genom att parallellt avskaffa alla former av exportsubventioner inom jordbruket liksom alla exportåtgärder med motsvarande verkan, i enlighet med mandatet för Doharundan.

2.c Vidta åtgärder för att säkerställa väl fungerande marknader och derivatmarknader för jordbruksråvaror. Underlätta tillgången till aktuell marknadsinformation, inklusive om livsmedelsreserver, i syfte att bidra till att begränsa extrema svängningar i livsmedelspriser

Mål 3: Hälsa och välbefinnande

3.1 Till 2030 minska mödradödligheten i världen till mindre än 70 dödsfall per 100 000 förlossningar med levande barn.

3.2 Senast 2030 säkerställa att inga spädbarn eller barn under fem år dör av orsaker som hade kunnat förebyggas. Alla länder bör sträva efter att minska den neonatala dödligheten till högst tolv dödsfall per 1 000 levande födda och dödligheten bland barn under fem år till högst 25 dödsfall per 1 000 levande födda.

3.3 Senast 2030 utrota epidemierna av aids, tuberkulos, malaria och försummade tropiska sjukdomar samt bekämpa hepatit, vattenburna sjukdomar och andra smittsamma sjukdomar.

3.4 Till 2030 genom förebyggande insatser och behandling minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar med en tredjedel samt främja psykisk hälsa och välbefinnande.

3.5 Stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk.

3.6 Till 2020 halvera antalet dödsfall och skador i vägtrafikolyckor i världen.

3.7 Senast 2030 säkerställa att alla har tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård, inklusive familjeplanering, information och utbildning, och att reproduktiv hälsa integreras i nationella strategier och program.

3.8 Åstadkomma allmän hälso- och sjukvård för alla, som även skyddar mot ekonomisk risk, tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård av god kvalitet liksom tillgång till säkra, effektiva och ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin av god kvalitet.

3.9 Till 2030 väsentligt minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar och kontaminering av luft, vatten och mark.

3.a Stärka genomförandet av Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll i alla länder, där så är lämpligt.

3.b Stödja forskning om och utveckling av vaccin och läkemedel mot de smittsamma och icke-smittsamma sjukdomar som i första hand drabbar utvecklingsländer. Sörja för tillgång till ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin, i enlighet med Doha-deklarationen om TRIPS-avtalet och folkhälsa, i vilken det bekräftas att utvecklingsländerna har rätt att fullt ut utnyttja den flexibilitet som avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter erbjuder för att skydda folkhälsan och, framför allt, säkerställa att alla har tillgång till läkemedel.

3.c Väsentligt stärka finansieringen av hälso- och sjukvården liksom insatserna för att rekrytera, utveckla, utbilda och behålla hälso- och sjukvårdspersonal i utvecklingsländerna, särskilt i de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling.

3.d Stärka alla länders, i synnerhet utvecklingsländernas, kapacitet när det gäller tidig varning, riskreducering och hantering av nationella och globala hälsorisker.

Mål 4: God utbildning för alla

4.1 Senast 2030 säkerställa att alla flickor och pojkar fullbordar avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet som leder till relevanta och ändamålsenliga kunskaper.

4.2 Senast 2030 säkerställa att alla flickor och pojkar har tillgång till förskola av god kvalitet som ger omvårdnad och förbereder dem för att börja grundskolan.

4.3 Senast 2030 säkerställa alla kvinnor och män lika tillgång till yrkesutbildning och eftergymnasial utbildning, inklusive högskoleutbildning, av god kvalitet till en överkomlig kostnad.

4.4 Till 2030 väsentligen öka det antal ungdomar och vuxna som har relevanta färdigheter, däribland tekniska färdigheter och yrkeskunnande, för sysselsättning, anständigt arbete och entreprenörskap.

4.5 Senast 2030 avskaffa skillnaderna mellan könen inom utbildningsområdet och säkerställa lika tillgång till utbildning och yrkesutbildning på alla nivåer för utsatta personer, inklusive personer med funktionsnedsättning, ursprungsfolk och barn som lever under utsatta förhållanden.

4.6 Senast 2030 säkerställa att alla ungdomar och en väsentlig andel av alla vuxna – både män och kvinnor – lär sig läsa, skriva och räkna.

4.7 Senast 2030 säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.

4.a Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, fredlig, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla.

4.b Till 2020 väsentligen öka antalet stipendier i världen som kan sökas av personer från utvecklingsländer, i synnerhet de minst utvecklade länderna, små önationer under utveckling och afrikanska länder, för studier inom högre utbildning, inklusive yrkesutbildning samt informations- och kommunikationstekniska, tekniska, ingenjörsvetenskapliga och naturvetenskapliga program, i utvecklade länder och andra utvecklingsländer.

4.c Till 2030 väsentligen öka tillgången på utbildade lärare, bland annat genom internationellt samarbete kring lärarutbildning i utvecklingsländerna, särskilt de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling.

Mål 5: Jämställdhet

5.1 Avskaffa alla former av diskriminering av alla kvinnor och flickor överallt.

5.2 Avskaffa alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering.

5.3 Avskaffa alla skadliga sedvänjor, såsom barnäktenskap, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap samt kvinnlig könsstympning.

5.4 Erkänna och värdesätta obetalt omsorgs- och hushållsarbete genom att tillhandahålla offentliga tjänster, infrastruktur och socialt skydd samt genom att främja delat ansvar inom hushållet och familjen, i enlighet med vad som är nationellt lämpligt.

5.5 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.

5.6 Säkerställa allmän tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och reproduktiva rättigheter i enlighet med överenskommelserna i handlingsprogrammet från den internationella konferensen om befolkning och utveckling, Pekingplattformen samt slutdokumenten från respektive översynskonferenser.

5.a Genomföra reformer för att ge kvinnor lika rätt till ekonomiska resurser, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till finansiella tjänster, arv och naturresurser, i enlighet med nationell lagstiftning.

5.b Öka användningen av gynnsam teknik, i synnerhet informations- och kommunikationsteknik, för att främja kvinnors egenmakt.

5.c Anta och stärka välgrundad politik och genomförbar lagstiftning för att främja jämställdhet och öka alla kvinnors och flickors egenmakt på alla nivåer.

Mål 6: Rent vatten och sanitet

6.1 Senast 2030 uppnå allmän och rättvis tillgång till säkert och ekonomiskt överkomligt dricksvatten för alla.

6.2 Senast 2030 säkerställa att alla har tillgång till fullgod och rättvis sanitet och hygien och att ingen behöver utträtta sina behov utomhus. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt behoven hos kvinnor och flickor samt människor i utsatta situationer.

6.3 Till 2030 förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.

6.4 Till 2030 väsentligt effektivisera vattenanvändningen inom alla sektorer samt säkerställa hållbara uttag och en hållbar försörjning med sötvatten för att angripa vattenbristen och väsentligt minska det antal människor som lider av vattenbrist.

6.5 Senast 2030 genomföra en integrerad förvaltning av vattenresurser på alla nivåer, när så är lämpligt genom gränsöverskridande samarbete.

6.6 Senast 2020 skydda och återställa de vattenrelaterade ekosystemen, däribland berg, skogar, våtmarker, floder, akviferer och sjöar.

6.a Till 2030 utöka det internationella samarbetet och stödet för kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna inom vatten- och sanitetsrelaterade verksamheter och program, inklusive genom tekniker för vatteninsamling, avsaltning, vattneffektivitet, rening av avloppsvatten, återvinning och återanvändning.

6.b Stödja och stärka lokalsamhällenas deltagande i arbetet med att förbättra vatten- och sanitetshanteringen.

Mål 7: Hållbar energi för alla

7.1 Senast 2030 säkerställa allmän tillgång till ekonomiskt överkomliga, tillförlitliga och moderna energitjänster.

7.2 Till 2030 väsentligen öka andelen förnybar energi i den globala energimixen.

7.3 Till 2030 fördubbla den globala förbättringstakten vad gäller energieffektivitet.

7.a Till 2030 stärka det internationella samarbetet för att underlätta tillgång till forskning och teknik inom ren energi, inklusive förnybar energi, energieffektivitet samt avancerad och renare fossilbränslebaserad teknik, samt främja investeringar i energiinfrastruktur och ren energiteknik.

7.b Till 2030 bygga ut infrastrukturen och uppgradera tekniken för att leverera moderna och hållbara energitjänster till alla i utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling.

Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

8.1 Upprätthålla ekonomisk tillväxt per capita i enlighet med nationella förhållanden och i synnerhet en BNP-tillväxt på minst 7 procent per år i de minst utvecklade länderna.

8.2 Uppnå högre ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk uppgradering och innovation, bland annat genom att fokusera på sektorer med högt förädlingsvärde och hög arbetsintensitet.

8.3 Främja utvecklingsinriktad politik som stödjer produktiv verksamhet, skapande av anständiga arbetstillfällen, företagande, kreativitet och innovation samt uppmuntra att mikroföretag liksom små och medelstora företag växer och blir en del av den formella ekonomin, bland annat genom tillgång till finansiella tjänster.

8.4 Fram till 2030 successivt förbättra den globala resurseffektiviteten i konsumtionen och produktionen samt sträva efter att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring, i enlighet med det tioåriga ramverket för hållbar konsumtion och produktion, med de utvecklade länderna i täten.

8.5 Senast 2030 uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete.

8.6 Till 2020 väsentligt minska den andel ungdomar som varken arbetar eller studerar.

8.7 Vidta omedelbara och effektiva åtgärder för att avskaffa tvångsarbete, modernt slaveri och människohandel och säkra att de värsta formerna av barnarbete, inklusive rekrytering och användning av barnsoldater, förbjuds och upphör. Avskaffa alla former av barnarbete senast 2025.

8.8 Skydda arbetstagarnas rättigheter och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandrare, i synnerhet kvinnliga migranter, och människor i otrygga anställningar.

8.9 Senast 2030 utarbeta och genomföra politik för hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.

8.10 Stärka de inhemska finansinstitutens kapacitet att främja och utöka tillgången till bank- och försäkringstjänster samt finansiella tjänster för alla.

8.a Öka det handelsrelaterade stödet (Aid for Trade) till utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, bland annat genom det förstärkta integrerade ramverket för handelsrelaterat tekniskt bistånd till de minst utvecklade länderna (Enhanced Integrated Framework for Trade-related technical Assistance to Least Developed Countries).

8.b Senast 2020 utarbeta och börja tillämpa en global strategi för ungdomssysselsättning samt genomföra Internationella arbetsorganisationens globala sysselsättningspakt.

Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

9.1 Bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, inklusive regional och gränsöverskridande infrastruktur, för att stödja ekonomisk utveckling och människors välbefinnande, med fokus på ekonomiskt överkomlig och rättvis tillgång för alla.

9.2 Verka för en inkluderande och hållbar industrialisering. Till 2030 avsevärt öka industrins andel av sysselsättning och BNP, i enlighet med nationella förhållanden, och fördubbla denna andel i de minst utvecklade länderna.

9.3 Öka tillgången för småskaliga industriföretag och andra företag, i synnerhet i utvecklingsländerna, till finansiella tjänster, inklusive överkomliga krediter, samt deras integrering i värdekedjor och marknader.

9.4 Till 2030 rusta upp infrastrukturen och anpassa industrin för att göra dem hållbara, med effektivare resursanvändning och fler rena och miljövänliga tekniker och industriprocesser. Alla länder vidtar åtgärder i enlighet med sina respektive förutsättningar.

9.5 Förbättra den vetenskapliga forskningen och industrisektorernas tekniska kapacitet i alla länder, i synnerhet utvecklingsländerna, bland annat genom att till 2030 uppmuntra innovation och väsentligt öka det antal personer som arbetar med forskning och utveckling per 1 miljon människor liksom de offentliga och privata utgifterna för forskning och utveckling.

9.a Främja utbyggnad av hållbar och motståndskraftig infrastruktur i utvecklingsländerna genom ökat finansiellt, teknologiskt och tekniskt stöd till afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer och små önationer under utveckling.

9.b Stödja inhemsk teknikutveckling, forskning och innovation i utvecklingsländerna, inklusive genom att säkerställa en gynnsam policymiljö för exempelvis industriell diversifiering och förädling av råvaror.

9.c Väsentligt öka tillgången till informations- och kommunikationsteknik samt eftersträva allmän och ekonomiskt överkomlig tillgång till internet i de minst utvecklade länderna senast 2020.

Mål 10: Minskad ojämlikhet

10.1 Till 2030 successivt uppnå och upprätthålla en inkomstillväxt högre än det nationella genomsnittet för de 40 procent av befolkningen som har lägst inkomst.

10.2 Till 2030 möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

10.3 Säkerställa lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall, bland annat genom att avskaffa diskriminerande lagstiftning, politik och praxis och främja lagstiftning, politik och åtgärder av lämpligt slag i detta hänseende.

10.4 Besluta om politik, särskilt finans-, löne- och socialskyddspolitik, och successivt uppnå ökad jämlikhet.

10.5 Förbättra regleringen och övervakningen av globala finansmarknader och finansinstitut samt stärka genomförandet av sådana regleringar.

10.6 Säkra starkt representation och röst till utvecklingsländer i beslutsfattandet i globala internationella ekonomiska och finansiella institutioner i syfte att göra dessa mer effektiva, trovärdiga, ansvarsskyldiga och legitima.

10.7 Underlätta en ordnad, säker, reglerad och ansvarsfull migration och rörlighet av personer, inklusive genom planerad och väl fungerande migrationspolitik.

10.a Genomföra principen om särskild och differentierad behandling för utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, i enlighet med Världshandelsorganisationens avtal.

10.b Uppmuntra offentligt utvecklingsbistånd och finansiella flöden, inklusive utländska direktinvesteringar, till de stater där behovet är som störst, i synnerhet de minst utvecklade länderna, afrikanska länder, små önationer under utveckling samt kustlösa utvecklingsländer, i enlighet med deras nationella planer och program.

10.c Senast 2030 minska transaktionskostnaderna för migranternas remitteringar till mindre än 3 procent samt avskaffa remitteringskorridorer där kostnaderna överstiger 5 procent.

Mål 11: Hållbara städer och samhällen

11.1 Senast 2030 säkerställa tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster samt rusta upp slumområden.

11.2 Senast 2030 tillhandahålla tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla. Förbättra vägtrafiksäkerheten, särskilt genom att bygga ut kollektivtrafiken, med särskild uppmärksamhet på behoven hos människor i utsatta situationer, kvinnor, barn, personer med funktionsnedsättning samt äldre personer.

11.3 Till 2030 verka för en inkluderande och hållbar urbanisering samt förbättra kapaciteten för deltagandebaserad, integrerad och hållbar planering och förvaltning av bosättningar i alla länder.

11.4 Stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.

11.5 Till 2030 väsentligt minska antalet dödsfall och antalet människor som drabbas av katastrofer, inklusive vattenrelaterade katastrofer. Även tillse att de direkta ekonomiska förlusterna till följd av sådana katastrofer, i form av lägre global BNP, minskar väsentligt. Särskilt fokus bör ligga på att skydda de fattiga och människor i utsatta situationer.

11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

11.7 Senast 2030 tillhandahålla universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

11.a Främja positiva ekonomiska, sociala och miljömässiga kopplingar mellan stadsområden, stadsnära områden och landsbygdsområden genom att stärka den nationella och regionala utvecklingsplaneringen.

11.b Till 2020 väsentligen öka det antal städer och samhällen som antar och genomför integrerade strategier och planer för inkludering, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringarna och

motståndskraft mot katastrofer samt utveckla och genomföra, i linje med Sendai-ramverket för katastrofriskreducering 2015–2030, en samlad katastrofriskhantering på alla nivåer.

11.c Stödja de minst utvecklade länderna, inklusive genom finansiellt och tekniskt bistånd, att bygga hållbara och motståndskraftiga byggnader av lokala material.

Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

12.1 Genomföra det tioåriga ramverket för hållbara konsumtions- och produktionsmönster. Alla länder vidtar åtgärder, med de utvecklade länderna i täten och med hänsyn tagen till utvecklingsländernas utveckling och förutsättningar.

12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.

12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.

12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

12.6 Uppmuntra företag, särskilt stora och multinationella företag, att införa hållbara metoder och att integrera hållbarhetsinformation i sin rapporteringscykel.

12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.

12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.

12.a Stödja utvecklingsländerna att stärka sin vetenskapliga och tekniska kapacitet att utvecklas i riktning mot mer hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

12.b Utveckla och genomföra verktyg för att övervaka hur en hållbar utveckling påverkar en hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.

12.c Rationalisera ineffektiva subventioner av fossila bränslen som uppmuntrar till slösaktig konsumtion genom att undanröja snedvridningar på marknaden, i enlighet med nationella förhållanden. Detta kan till exempel omfatta att omstrukturera beskattningen och avveckla eventuella skadliga subventioner för att avspegla deras effekter på miljön. En sådan politik måste ta full hänsyn till utvecklingsländernas särskilda behov och förhållanden och minimera eventuella negativa effekter på deras utveckling på ett sätt som skyddar de fattiga och de berörda samhällena.

Mål 13: Bekämpa klimatförändringar

13.1 Stärka motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer i alla länder.

13.2 Integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå.

13.3 Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.

13.a Fullfölja det åtagande som de utvecklade länder som är parter i Förenta Nationernas ramkonvention om klimatförändringar gjort gällande en målsättning att till 2020 gemensamt mobilisera 100 miljarder US-dollar årligen från alla typer av källor för att tillgodose utvecklingsländernas behov vad gäller meningsfulla begränsningsåtgärder och insyn i genomförandet samt så snart som möjligt finansiera och operationalisera den gröna klimatfonden fullt ut.

13.b Främja mekanismer för att höja förmågan till effektiv klimatrelaterad planering och förvaltning i de minst utvecklade länderna, med särskilt fokus på kvinnor, ungdomar samt lokala och marginaliserade samhällen.

* Med beaktande av att Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar är det främsta internationella, mellanstatliga forumet för förhandlingar om hur världen ska hantera klimatförändringarna.

Mål 14: Hav och marina resurser

14.1 Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.

14.2 Senast 2020 förvalta och skydda marina och kustnära ekosystem på ett hållbart sätt för att undvika betydande negativa konsekvenser, bland annat genom att stärka deras motståndskraft, samt vidta åtgärder för att återställa dem i syfte att uppnå friska och produktiva hav.

14.3 Minimera och åtgärda med havsförsurningens konsekvenser, bland annat genom ökat vetenskapligt samarbete på alla nivåer.

14.4 Senast 2020 införa en effektiv fångstreglering och stoppa överfiske, olagligt, orapporterat och oreglerat fiske liksom destruktiva fiskemetoder samt genomföra vetenskapligt baserade förvaltningsplaner i syfte att återställa fiskbestånden så snabbt som möjligt, åtminstone till de nivåer som kan producera maximalt hållbart uttag, fastställt utifrån deras biologiska egenskaper.

14.5 Senast 2020 skydda minst 10 procent av kust- och havsområdena, i överensstämmelse med nationell och internationell rätt och på grundval av bästa tillgängliga vetenskapliga rön.

14.6 Senast 2020 förbjuda vissa former av fiskesubventioner som bidrar till överkapacitet och överfiske, avskaffa subventioner som bidrar till olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och avstå från att införa nya sådana subventioner, med erkännande av att en ändamålsenlig och effektiv särskild och differentierad behandling av utvecklingsländerna och de minst utvecklade länderna bör vara en integrerad del av förhandlingarna om fiskesubventioner i Världshandelsorganisationen.[1]

14.7 Till 2030 öka den ekonomiska nyttan för små önationer under utveckling och de minst utvecklade länderna av ett hållbart nyttjande av marina resurser, bland annat genom en hållbar förvaltning av fiske, vattenbruk och turism.

14.a Öka den vetenskapliga kunskapen, utveckla forskningskapaciteten och överföra havsteknik, med hänsyn tagen till den mellanstatliga oceanografiska kommissionens kriterier och riktlinjer för överföring av havsteknik (Criteria and Guidelines on the Transfer of Marine Technology), i syfte att skapa friskare hav och öka den marina biologiska mångfaldens bidrag till utvecklingen i utvecklingsländerna, i synnerhet i små önationer under utveckling och de minst utvecklade länderna.

14.b Säkerställa tillträde för småskaliga icke-industriella fiskare till marina resurser och marknader.

14.c Stärka bevarandet och hållbart nyttjande av haven och havsresurserna genom att genomföra internationell rätt, såsom den kommer till uttryck i Förenta Nationernas havsrättskonvention (UNCLOS), som utgör den rättsliga ramen för bevarande och hållbart nyttjande av hav och havsresurser, vilket erinras om i punkt 158 i slutdokumentet The Future We Want från Förenta Nationernas konferens om hållbar utveckling (Rio+20).

Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald

15.1 Till 2020 bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster, särskilt skogar, våtmarker, berg och torra områden, i enlighet med de skyldigheter som anges i internationella överenskommelser.

15.2 Till 2020 främja genomförandet av hållbart brukande av alla typer av skogar, stoppa avskogningen, återställa utarmade skogar och kraftigt öka nybeskogningen och återbeskogningen i hela världen.

15.3 Till 2030 bekämpa ökenspridning, återställa förstörd mark och jord, inklusive mark som drabbats av ökenspridning, torka och översvämningar, samt sträva efter att uppnå en värld utan nettoförstöring av mark.

15.4 Senast 2030 säkerställa att bevara bergsekosystemen, inklusive deras biologiska mångfald, i syfte att öka deras förmåga att producera nytta som behövs för en hållbar utveckling.

15.5 Vidta omedelbara och betydande åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och senast 2020 skydda och förebygga utrotning av hotade arter.

15.6 Främja en rimlig och rättvis fördelning av den nytta som uppstår vid användning av genetiska resurser samt lämpligt tillträde till sådana resurser, i enlighet med internationella avtal.

15.7 Vidta omedelbara åtgärder för att stoppa tjuvjakt på och handel med skyddade djur- och växtarter och inrikta åtgärderna på både utbudet av och efterfrågan på olagliga produkter från vilda djur och växter.

15.8 Senast 2020 införa åtgärder för att förhindra införseln av invasiva främmande arter och avsevärt minska deras påverkan på land- och vattensystem samt kontrollera eller utrota prioriterade arter.

15.9 Senast 2020 integrera ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i nationella och lokala planerings- och utvecklingsprocesser, strategier för fattigdomsminskning samt räknenskaper.

15.a Mobilisera och väsentligt öka de finansiella resurserna från alla källor för att bevara och hållbart nyttja den biologiska mångfalden och ekosystemen.

15.b Mobilisera betydande resurser från alla källor och på alla nivåer för att finansiera hållbart brukande av skogar och ge utvecklingsländerna lämpliga incitament att utveckla ett sådant bruk, inklusive för bevarande och återbeskogning.

15.c Öka det globala stödet till insatser för att bekämpa tjuvjakt på och illegal handel med skyddade arter, inklusive genom att öka möjligheterna till en hållbar försörjning i lokalsamhällena.

Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen

16.1 Avsevärt minska alla former av våld och dödligt våld överallt.

16.2 Eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn.

16.3 Främja rättssäkerheten på nationell och internationell nivå samt säkerställa lika tillgång till rättvisa för alla.

16.4 Till 2030 avsevärt minska de olagliga finansiella flödena och vapenflödena, öka möjligheterna att återvinna och återfå stulna tillgångar samt bekämpa alla former av organiserad brottslighet.

16.5 Väsentligt minska alla former av korruption och mutor.

16.6 Bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

16.7 Säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

16.8 Utvidga och stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning.

16.9 Senast 2030 tillhandahålla juridisk identitet för alla, inklusive födelseregistrering.

16.10 Säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.

16.a Stärka berörda nationella institutioner, bland annat genom internationellt samarbete, i syfte att bygga upp kapacitet på alla nivåer, i synnerhet i utvecklingsländerna, för att förebygga våld och bekämpa terrorism och brottslighet.

16.b Verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling.

17: Genomförande och partnerskap

17.1 Stärka den inhemska resursmobiliseringen, inklusive genom internationellt stöd till utvecklingsländerna, för att förbättra den inhemska kapaciteten att ta upp skatter och andra intäkter.

17.2 De utvecklade länderna ska fullt ut fullfölja sina åtaganden i fråga om offentligt utvecklingsbistånd, inklusive många utvecklade länders åtagande att nå målet att ge 0,7 procent av BNI till utvecklingsländer och 0,15–0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna. De länder som ger offentligt utvecklingsbistånd uppmanas att överväga att fastställa ett mål om att ge minst 0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna.

17.3 Mobilisera additionella finansiella resurser till utvecklingsländerna från många olika källor.

17.4 Bistå utvecklingsländerna att uppnå en långsiktigt hållbar skuldsättning genom en samordnad politik som syftar till att, när så är lämpligt, främja skuldfinansiering, skuldlättnad och skuldomstrukturering samt åtgärda kraftigt skuldyngda fattiga länders utlandsskuld för att minska skuldbördan.

17.5 Anta och genomföra investeringsfrämjande regleringar för de minst utvecklade länderna.

17.6 Stärka nord–syd-samarbetet, syd–syd-samarbetet och det regionala och internationella trepartssamarbetet kring och tillgången till vetenskap, teknik och innovation samt öka kunskapsutbytet på gemensamt överenskomna villkor, inklusive genom förbättrad samordning mellan befintliga mekanismer, i synnerhet på FN-nivå, och genom en global mekanism för teknikfrämjande.

17.7 Främja utveckling, överföring och spridning av miljövänlig teknik till utvecklingsländerna på gynnsamma villkor, inklusive koncessions- och förmånsvillkor, på villkor som överenskommit mellan parterna.

17.8 Senast 2017 fullt ut operationaliserat teknikbanken och mekanismen för kapacitetsuppbyggnad inom vetenskap, teknik och innovation för de minst utvecklade länderna samt öka användningen av gynnsam teknik, i synnerhet informations- och kommunikationsteknik.

17.9 Öka det internationella stödet för genomförande av effektiv och riktad kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländerna till stöd för nationella planer för att genomföra alla målen för hållbar utveckling, inklusive genom samarbete nord-syd och syd-syd samt trepartssamarbete.

17.10 Främja ett universellt, regelbaserat, öppet, icke-diskriminerande och rättvist multilateralt handelssystem inom ramen för Världshandelsorganisationen, inklusive genom att slutföra förhandlingarna enligt utvecklingsagendan från Doha.

17.11 Avsevärt öka utvecklingsländernas export, i synnerhet i syfte att fördubbla de minst utvecklade ländernas andel av den globala exporten till 2020.

17.12 Se till att alla de minst utvecklade länderna inom fastställda tidsramar bereds varaktigt tull- och kvotfritt marknadstillträde, i överensstämmelse med Världshandelsorganisationens beslut, inklusive genom att säkerställa att preferentiella ursprungsregler som gäller för import från de minst utvecklade länderna är genomblickbara och enkla, samt bidra till att underlätta marknadstillträde.

17.13 Öka den makroekonomiska stabiliteten i världen, bland annat genom politisk samordning och samstämmig politik.

17.14 Föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling.

17.15 Respektera varje lands politiska handlingsutrymme och ledarskap att fastställa och genomföra politik för fattigdomsutrotning och hållbar utveckling.

17.16 Stärka det globala partnerskapet för hållbar utveckling och komplettera det med partnerskap mellan flera parter som mobiliserar och utbyter kunskap, expertis, teknik och finansiella resurser, för att bidra till att målen för hållbar utveckling nås i alla länder, i synnerhet utvecklingsländer.

17.17 Uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället vilka bygger på erfarenheterna från andra partnerskap och deras finansieringsstrategier.

17.18 Till 2020 öka stödet för kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna, inklusive de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling, för att avsevärt öka tillgången på aktuella och tillförlitliga uppgifter av hög kvalitet, uppdelade efter inkomst, kön, ålder, ras, etnicitet, migrationsstatus, funktionsnedsättning, geografisk plats och andra nationellt relevanta aspekter.

17.19 Till 2030 bygga vidare på befintliga initiativ för att utveckla mått på framsteg som görs mot hållbar utveckling som kompletterar BNP samt stödja uppbyggnad av statistisk kapacitet i utvecklingsländerna.